

duidelijk of die vroege speurbijen behoorden tot het volk dat later zwermde. Dat is dan zo'n zure opmerking. Maar de constatering, dat de nieuwe woning al door tientallen bijen is bezet voordat de zwerm arriveert en dat zij de woning verdedigen tegen andere bezoekers, zijn heel interessante waarnemingen die uitnodigen tot systematisch onderzoek. Op onze bijenstallen, met veel volken vlak bij elkaar, ontstaan de zwermneigingen in de zelfde periode en dus zijn de volken met elkaar in concurrentie wanneer het gaat om het verkrijgen van een nieuwe nestplaats. Is er inderdaad zoiets als het verdedigen van de gevonden ruimte tegen inspecties van speurbijen van een concurrerend volk?

Opmeten van de nestruimte

246 Prof. Seeley heeft, toen hij nog student was bij prof. Morse, onderzoek gedaan naar de eigenschappen die de nieuwe woning voor de scoutbijen aantrekkelijk maken. Hij zag hoe de speurbij, wanneer deze in een

nieuwe nestholte was aangekomen, als het ware het volume ervan opmat door over de wand in de nestholte rond te lopen. Wanneer er nestgelegenheden van verschillend volume werden aangeboden, trokken zwermen bij voorkeur in holtes die ongeveer één broedbak groot waren; grotere en kleinere holten werden minder vaak bezet door de zwermen. Het volume wordt dus inderdaad gemeten en speelt een rol bij de keuze van de nestplaats. Dat rondlopen in de ruimte komt mij in gedachten als Bert schrijft dat de bijen in het kastje een schijnbaar individualistisch gedrag vertonen en geen trosje vormen. Ook constateerde Seeley dat de aanwezigheid van wat oude raat de holte aantrekkelijker maakt. Het lijkt mij dat dit zal berusten op de geuren van die raat, waardoor de holte makkelijker gevonden wordt, maar ook dat is nog niet bewezen. Voor de imker met initiatief en open oogjes is er nog heel wat te ontdekken!

bijen najaar CURSIEF

Rik Oldeven

De Ronde van de Bijen

Ooit moet ik het van iemand gehoord hebben: het vergelijken van bijenhouden met wielrennen. Zelf zou ik er nooit op gekomen zijn. Elke vergelijking gaat mank, weten we, maar deze zou voor mij ook nog eens flink uit de pas gelopen hebben. Een aantal jaren verder in het bijenvak moet ik bekennen dat er toch wel wat voor te zeggen valt. Als je een beetje om je heen gekeken hebt in de Nederlandse imkerij, kun je je gaandeweg wel vinden in dat beeld.

Als imker maak je elk jaar weer deel uit van een peloton mede-imkers, dat zich in de wintermaanden tot aan het gaatje voorbereidt op de voorjaars-, zomer- en najaarskoersen. In het voorjaar moet je je slag slaan, in de zomer erbij zijn en in het najaar goedmaken wat er eerder misging. Met een goed voorjaar en een redelijke zomer kun je de heide met zijn voors en tegens wel eens overslaan. In augustus gaan inwinteren geeft ook een goed gevoel.

En zo werkt de vergelijking door. Je hebt profs en amateurs: de bestuivingimkers bijvoorbeeld en de hobbyisten. Er zijn renners en ploegleiders: zij die het doen en zij die zeggen hoe het gedaan had moeten worden. Er zijn bobo's, commissies, media. Vul maar in. Wat ontbreekt in de vergelijking zijn de sponsors. Die komen vanzelf als je goed bent. Echt goed. Perfect. Sommige imkers zijn dat ook. Zo perfect als Lance Armstrong. Ze winnen dan ook altijd, overal en alles. Ze zijn steeds weer in de weer om te voorkomen dat er gezwemd wordt; dat van de veertig larven er maar tien worden aangeblazen; dat er broedstoppen optreden; dat de zorgvuldig opgekweekte koninginnen worden afgestoken; dat een opgedoekte zwerm – je hebt ze nou eenmaal niet aan een touwtje - warmloopt. Zoveel mogelijk risico vermijden. Altijd tegen de min vechten. De plussen gewoon vinden en er dus niet meer van genieten. Het gaat om winnen. Zoveel mogelijk truien. De bolletjestrui voor de grootste stuifmeelopbrengst; de groene trui voor de grootste vangst varroamijten met de darrenraatmethode; de gele trui voor de meeste kilo's honing. Want honing blijkt nog steeds de enige sponsor in de imkerij.

Ik houd van de Tour des Abeilles, de Ronde van de Bijen. Ik fiets elk jaar lekker mee. Met vallen en opstaan. In het grote peloton, want meer is voor mij niet weggelegd. Maar mocht ik nog eens een etappe winnen, dan zal ik u dat meteen in geuren en kleuren laten weten.